

ผู้นำกับการบริหารสถานศึกษา
ที่มีประสิทธิภาพ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานต์ เนตรกลาง

คณะครุศาสตร์

ราชภัฏนครราชสีมา

561

B0051162

ห้องสมุดวพบ.นครราชสีมา

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	- 1 -
สารบัญ	- 3 -
บทที่ 1 ผู้นำและภาวะผู้นำ	1
ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับผู้นำและภาวะผู้นำ	1
ความหมายของผู้นำ	1
ความสำคัญของผู้นำ	2
ความสำคัญของภาวะผู้นำ	4
ทฤษฎีภาวะผู้นำ	8
ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ Burns	11
ภาวะผู้นำแลกเปลี่ยน	12
คุณลักษณะของผู้นำที่ดี	14
บทบาทและหน้าที่ผู้นำ	18
บทบาทผู้นำ	19
การพัฒนาและเสริมสร้างภาวะผู้นำ	20
แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำ	20
แนวทางการพัฒนาบุคลิกภาพ	22
บทที่ 2 ผู้นำที่มีประสิทธิภาพ	25
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำการเปลี่ยนแปลง	25
ความหมายของผู้นำการเปลี่ยนแปลง	25
ความสำคัญของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	26
ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	27
องค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	31
ลักษณะและบทบาทของผู้นำที่จะให้องค์การประสบความสำเร็จ	34
คุณสมบัติของคนที่ประสบผลสำเร็จ	36
บทบาทผู้นำที่ดีในยุค 4.0	38
ผู้นำที่ประสบความสำเร็จกับผู้นำที่ล้มเหลว	40
บทที่ 3 การบริหารองค์การยุคใหม่	43
ลักษณะสำคัญขององค์การยุคใหม่	43
กลยุทธ์การบริหารสำหรับองค์การยุคใหม่องค์การในอนาคต	44
การจัดการสมัยใหม่	46
เทคนิคการบริหารแบบสมัยใหม่	53
การบริหารการมีส่วนร่วม	53
ไคเซ็น (KAIZEN)	53
เทคนิค KPI	53

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

การบริหารเวลา	53
การบริหารงานโดยยึดวัตถุประสงค์	54
การบริหารแบบ MBWA	54
การพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน (Situation Objective Strategy : SOS)	55
การรื้อระบบ	55
การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ RBM	55
Balanced Scorecard	55
การบริหารแบบ RBM	55
การบริหารการศึกษาไทยยุคปฏิรูปการศึกษา	56
การกระจายอำนาจ	56
การบริหารการใช้โรงเรียนเป็นฐาน	57
การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี	58
เทคนิคการบริหารสมัยใหม่	59
เครื่องมือบริหารของนักธุรกิจสมัยใหม่	61
บทที่ 4 การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา	63
ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ	63
ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ	63
หลักการบริหารงานวิชาการ	64
โครงสร้างการบริหารงาน 4 ฝ่ายตามกฎหมายกระทรวง	64
การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	65
การบริหารงานวิชาการ	65
ความหมายของภาวะผู้นำของวิชาการ	68
ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	69
บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการ	70
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร	72
การวางแผนการปฏิบัติงานด้านวิชาการ	74
การพัฒนาและการใช้หลักสูตร	75
การจัดการเรียนการสอน	76
การปฏิบัติงานตามภารกิจของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล	76
การบริหารงานวิชาการ	77
การบริหารงานงบประมาณ	78
การบริหารงานบุคคล	79
การบริหารงานทั่วไป	80

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การบริหารงานวิชาการ	81
ขอบเขตของการบริหารงานวิชาการ	82
แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อท้องถิ่น	83
การจัดทำสาระการเรียนการสอนท้องถิ่น	83
การออกแบบการเรียนรู้อิงมาตรฐาน	84
การนิเทศพัฒนาเพื่อการเรียนการสอน	87
การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน	88
การบริหารงานวิชาการ	88
การสร้างพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	89
การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	90
การวัดผลประเมินผลและงานทะเบียนเทียบโอนผลการเรียน	92
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	98
การพัฒนาสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา	98
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้	98
การนิเทศการศึกษา	98
งานแนะแนว	98
การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	99
บทที่ 5 การบริหารงานสนับสนุนงานวิชาการในสถานศึกษา	103
หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับระบบงบประมาณ	103
ความหมายของงบประมาณ	103
ความสำคัญของการบริหารงบประมาณ	104
ขอบข่ายงบประมาณบริหารงบประมาณ	104
ขอบข่ายภารกิจงานบริหารงบประมาณ	104
กระบวนการงบประมาณ	106
การบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	113
ขอบข่ายการงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	115
การบริหารงบประมาณการเงินของสถานศึกษา	116
หลักการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	118
การบริหารงานบุคคล	124
ความหมายของการบริหารงานบุคคล	124
ความสำคัญของการบริหารงานบุคคล	125
ขอบข่ายการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา	129
ความสำคัญของการบริหารงานบุคคล	130
ความสำคัญของการบริหารทรัพยากรมนุษย์	133

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
กลยุทธ์การวางแผนทรัพยากรมนุษย์	135
เทคนิควิธีการนำมาใช้ในการพยากรณ์ทรัพยากรมนุษย์	139
หลักการบริหารทรัพยากรมนุษย์สู่ความยั่งยืน	140
การบริหารทั่วไป	142
ความหมายของการบริหารงานทั่วไป	142
ความสำคัญของการบริหารงานทั่วไป	143
โครงสร้างการบริหารงาน 4 ฝ่ายตามกฎกระทรวง	143
การปฏิบัติงานตามภารกิจของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล	143
การบริหารงานทั่วไป	144
ยุทธศาสตร์การบริหารงานทั่วไป	145
กลยุทธ์การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์การ	146
กลยุทธ์การดำเนินงานธุรการ	146
กลยุทธ์การจัดทำสำมะโนผู้เรียน	147
กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา	147
กลยุทธ์การรับนักเรียน	148
กลยุทธ์การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน	148
กลยุทธ์การส่งเสริมสนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคลชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษา	149
กลยุทธ์การพัฒนาเครือข่ายการศึกษา	149
ขอช่วย/การบริหารงานทั่วไป	151
บทที่ 6 การบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในศตวรรษที่ 21	159
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา	159
ความหมายของการบริหารสถานศึกษา	159
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา	160
เครื่องมือเพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	165
กระบวนทัศน์ใหม่สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21	169
หลักการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ	170
การบริหารสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ	174
คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จ	179
แนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21	182
การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	183
บทบาทของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21	184
บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	192
การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา	194

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21	196
คุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21	200
การบริหารองค์การให้มีประสิทธิภาพ	203
บรรณานุกรม	207